

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Conceptnota ‘Transparant, toegankelijk, proactief en geïntegreerd:
de jeugdhulp van morgen’**

Het regeerakkoord schetst duidelijke contouren voor de hervorming van de jeugdhulp in Vlaanderen en Brussel. Deze nota beschrijft hoe het regeerakkoord zal worden uitgevoerd en op welke manier de jeugdhulp zal worden hervormd. Dit plan vertrekt vanuit de noden van kinderen, jongeren en hun omgeving. De voorgestelde acties kwamen tot stand op basis van de inbreng van diverse stakeholders in de zogenoemde Opvolggroep. De nadruk ligt op preventie, gezinsgerichte hulp, crisisinterventie, complexe trajecten en organisatorische vernieuwing met een toekomstgerichte aanpak.

1. SITUERING

Opdat elk kind en elke jongere zich veilig en ondersteund kan voelen en zichzelf kan ontwikkelen, vormen we de jeugdhulp om tot een meer transparante, proactieve, toegankelijke en geïntegreerde sector. Dat is wat dit plan beoogt. De basis ervoor staat helder omschreven in het regeerakkoord. Het plan omvat bijgevolg de uitvoering van de fundamentele hervorming zoals die in het regeerakkoord werd aangekondigd. Bij de uitwerking van dit plan zal in overleg met de stakeholders de integrale uitvoering van het regeerakkoord verder vertaald worden in concrete acties.

De concretisering ervan gebeurde na een eerste bespreking op de Vlaamse Regering waarna herhaaldelijk overleg met diverse stakeholders volgde. Dankzij de zogenoemde Opvolggroep, waarin de koepels, de magistratuur, de betrokken administraties (VAPH en Opgroeien), departement Zorg en departement Onderwijs en cliëntvertegenwoordigers zetelen, werden de doelstellingen verder verfijnd en omgezet tot concrete initiatieven en acties. De diverse perspectieven, expertise en praktijkervaringen waren cruciaal voor de totstandkoming van wat voorligt. De Opvolggroep zal verder worden gezet gedurende het traject van de ontwikkeling en uitrol.

Het plan vertrekt vanuit de noden van kinderen, jongeren en hun omgeving en zet die centraal om hun welzijn en veiligheid te versterken. Daarbij staan zowel een hervorming van de toeleiding en de uitstroom als een heldere verwachting ten aanzien van de kwaliteit en de performantie van voorzieningen centraal. De inzet van duizenden gedreven en geëngageerde hulpverleners in de sector rendeert het best in een goed georganiseerde en faciliterende jeugdhulp. Door voort te bouwen op hun ervaring en kracht, komen we tot een jeugdhulp die hun vele inspanningen in complexe en uitdagende contexten eer aan doet.

Het plan is gestoeld op twee essentiële componenten: (1) de rationalisering en vereenvoudiging van de toeleiding in functie van een vlotte en rechtvaardige toegang tot de hulpverlening en (2) de ondersteuning van jeugdhulpactoren om om te gaan met complexe cases die gepaard gaan met moeilijk gedrag en de performantie van de voorzieningen, waarvan we de erkennings- en financieringsinstrumenten aanpassen.

Drie principes ruggeleunen een plan dat voortvloeit uit acht werelden en tal van concrete acties bestaat:

- **Een betere detectie en informatiedeling**

We zetten in op een betere detectie en informatiedeling, met duidelijke richtlijnen, kaders en handvaten voor hulpverleners, waarbij het belang van het kind altijd de doorslaggevende factor is. Dit vraagt om juridische aanpassingen en een verschuiving van het principe van 'vertrouwelijkheid' naar 'betrouwbaarheid', opdat de sector daadwerkelijk kan 'doen wat nodig is'.

Het jonge kind wordt al vanaf de zwangerschap opgevolgd door professionele hulpverleners. Het proces van professionele ondersteuning begint zodra de aanstaande moeder in contact komt met een zorgverlener, meestal een huisarts, vroedvrouw of gynaecoloog.

Vanuit de eerste lijn van hulpverlening worden ouders ondersteund in hun verantwoordelijkheid voor het opvoeden van hun kind. Zowel de hulpverleners als de ouders, kinderen en jongeren staan er niet alleen voor. Hulpverleners kunnen rekenen op hun team, terwijl ouders, naast hun eigen netwerk, professionele ondersteuning kunnen ontvangen via de basiszorg en eerste lijn, zoals bv. de 'Huizen van het Kind'. Deze professionals vormen samen met familie en vrienden een belangrijke groep omstanders voor kinderen en gezinnen die, afhankelijk van hun inschatting, opdracht en rol, de maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen om waar nodig alarm te slaan wanneer er zorgen zijn over het welzijn en de integriteit van een kind.

Wanneer er een vermoeden van een (ontwikkelings)problematiek bij het kind, hebben ouders een snellere toegang tot (vroeg)diagnostisch onderzoek teneinde vanaf de start de juiste zorg en ondersteuning te kunnen voorzien.

Laagdrempelige zorg is in principe vrijwillige en vrijblijvende hulp voor kinderen en hun omgeving. Voor de hulpverleners is de situatie anders. Zij hebben een professionele opdracht met een mandaat vanuit de maatschappij. Niet alleen bieden zij hulp, maar zij zijn ook de eerste professionals die bezorgdheden en problemen kunnen detecteren en signaleren. Wanneer zij verontrustende zaken opmerken, is het zowel hun professionele als maatschappelijke plicht om deze problemen te signaleren en waar mogelijk op te lossen.

Het blijkt echter dat er een terughoudendheid is om problemen en bevindingen openlijk met elkaar, tussen hulpverlener en cliënt, te bespreken. Deze terughoudendheid is vaak zelfs groter wanneer het gaat om het delen van bevindingen met andere professionals. Binnen de gespecialiseerde hulpverlening is er bovendien vaak angst om de vertrouwensrelatie met de cliënt te schaden of het beroepsgeheim te schenden.

Indien er sprake is van een vermoeden of van ernstige verontrusting zoals intra familiaal geweld zowel tussen partners als naar kinderen dienen we professionals te ondersteunen. Hiertoe ontwikkelen we samen met de experts een meldcode voor intra familiaal geweld.

- **Eigenaarschap en coördinatie**

In het complexe landschap van de jeugdhulp is het coördineren van de hulpverlening een uitdagende taak. Het agentschap Opgroeien subsidieert momenteel meer dan 17.000 hulpverleningsmodules, verdeeld over meer dan 25 verschillende typemodules en 7 jeugdhulporganisatievormen. Deze modules kunnen al dan niet in combinatie met elkaar worden ingezet. Dit enorme aantal is verspreid over meer dan 150 jeugdhulporganisaties, die al dan niet met elkaar verbonden zijn. Daarnaast heeft

iedere organisatie aparte afspraken en convenanten met het agentschap Opgroeien met betrekking tot de inzet van hun capaciteit.

Het door de jaren heen gegroeide jeugdhulplandschap is complex en heeft nood aan vereenvoudiging. Deze vereenvoudiging moet er voor zorgen dat het jeugdhulplandschap toegankelijker wordt en dat zowel cliënten als hulpverleners hier sneller hun weg in vinden.

Daarom gaan we samen met de organisaties en het agentschap Opgroeien naar deze vereenvoudiging.

Om een effectief beleid te kunnen voeren, is het essentieel dat we volledige en transparante inzichten hebben in verschillende aspecten van de jeugdhulpverlening.

We ontwikkelen een instrument voor de toeleiders en het werkveld waardoor we de beschikbare plaatsen binnen de jeugdhulp kunnen zien. Hierdoor wordt het makkelijker om kinderen en jongeren in een acute verontrustende situatie snel naar een veilige plek te leiden.

Bij alle veranderingen zorgen we ervoor dat het kind centraal blijft staan. We zorgen voor een zorgvuldige matching tussen kind en hulpverleners.

We willen minimaal de gesubsidieerde capaciteit en de beschikbare jeugdhulpcapaciteit, het aantal wachtenden, het aantal situaties van acute verontrusting en het aantal crisissituaties die zich dagelijks voordoen duidelijk in beeld hebben.

Het agentschap Opgroeien zal het voortouw nemen in dit proces van verduidelijking en vereenvoudiging. Niet alleen voor de eigen dienstverlening en organisatie, maar ook voor de gehele jeugdhulpsector zal Opgroeien de koersverandering trekken. Deze oefening moet in zijn totaliteit resulteren in een efficiëntere, snellere en meer toegankelijke hulpverlening voor kinderen en jongeren. Het doel van de oefening is om ruimte te creëren, zodat hulpverleners en organisaties flexibel kunnen opereren en daardoor zich kunnen richten op de werkelijke behoeften van het kind, de jongere en diens gezin. Hierbij zullen we indien nodig ingrijpen op zowel de opdracht, als de regelgeving, zonder taboes. We willen alle processen, van de toeleiding tot de financiering, vereenvoudigen, expliciteren en transparanter maken.

Deze sturing zal duurzaam zijn. We zetten in op een volgehouden oefening om te komen tot een beleid, waarbinnen ondersteuning, opvolging en handhaving cruciale onderdelen zijn.

Pas wanneer het volledig duidelijk is waar welke hulpverlening beschikbaar is, kunnen we gericht de capaciteit versterken waar dat het meest nodig is. In tijden van schaarste kunnen wij het ons als overheid en als samenleving niet veroorloven om lichtvaardig met de beschikbare middelen om te gaan.

Samen met de herstructurering van het zorglandschap moet er vooral focus zijn op de wachtenden op jeugdhulpverlening. We evalueren de huidige werking van de toegangspoort. Afhankelijk van deze evaluatie zullen we de toegangspoort hervormen.

We zullen een centraal wachtbeheer opzetten, beheerd door de overheid van waaruit cliënten gericht aan de juiste voorzieningen kunnen worden toegewezen. Deze matching moet zorgvuldig gebeuren, direct gekoppeld aan de beschikbare capaciteit in overleg met alle betrokkenen. Dit wachtbeheer zal zowel voor het rechtstreeks toegankelijke als voor het niet-rechtstreeks toegankelijke aanbod ontwikkeld worden (zowel voor de ambulante als de residentiële hulpverlening).

Tot slot zorgen we er voor dat het overzicht over de gelopen, lopende en te lopen hulpverleningstrajecten bewaard blijft. We verankeren hiertoe de functie van trajectbegeleiding.

- **Capaciteit en ondersteuning**

We vereenvoudigen het hulpverleningslandschap. Deze vereenvoudiging moet er toe leiden dat zowel kinderen, jongeren en hun gezin als professionals beter hun weg vinden binnen het complexe landschap. Hiertoe bundelen we de krachten over organisaties heen.

Ook wat betreft de toegankelijkheid van vrijwillig, aanklampende en gedwongen hulpverlening zorgen we voor een goed afgebakend en transparant landschap. We evalueren de procedures rond MANO (Maatschappelijke noodzaak) en stellen de definities van de termen verontrusting, acuut, vrijwilligheid en gedwongen hulpverlening scherp

Daarom voorzien we in 'netwerken laagdrempelige hulpverlening'. Deze bouwen voort op 1G1P maar capteren ook de ambulante hulpverlening en rechtstreeks toegankelijke basishulp.

De unieke positie van de 'netwerken laagdrempelige jeugdhulp' dient verder versterkt, verhelderd en uitgewerkt. De opdracht en organisatie van deze intersectorale netwerken dient gestroomlijnd en geëxpliciteerd te worden inclusief alertheid voor verontrusting. Andere hulpverleningsvormen, rechtstreeks toegankelijk en laagdrempelig, zullen zich binnen deze 'Netwerken laagdrempelige hulpverlening' dienen te positioneren. Ook indien er sprake is van verontrusting zal men binnen deze netwerken actief zijn en blijven tot er (indien nodig) meer gespecialiseerde hulpverlening beschikbaar is voor de cliënt. We verduurzamen deze netwerken zowel inhoudelijk als organisatorisch.

Het belang van preventie, vroegdetectie en vroeginterventie wordt sterk benadrukt. Om hieraan bij te dragen, investeren we in de versterking en ondersteuning van de Huizen van het Kind, zodat zij hun rol in preventieve zorg en begeleiding van gezinnen kunnen intensiveren. Tegen het einde van deze legislatuur zorgen we ervoor dat iedere Vlaamse ouder toegang heeft tot een goed werkend 'Huis van het Kind'.

De eerste 1.000 dagen, al voor de geboorte, vormen een cruciale periode in de ontwikkeling van een kind. Daarom zullen we maatregelen nemen om aanklampende zorg en begeleiding al tijdens een verontrustende zwangerschap mogelijk te maken. Zo kunnen problemen vroegtijdig worden aangepakt. Het decreet integrale jeugdhulp zal worden aangepast, zodat dit indien nodig afgedwongen kan worden.

Het aanbod van de Overkophuizen zal worden versterkt, zodat jongeren op een laagdrempelige manier vroegtijdig ondersteuning kunnen ontvangen. We zorgen ervoor dat in elke eerstelijnszone een Overkophuis aanwezig is. We ontwikkelen samen met de sector een duidelijk werkingskader dat de Overkopnetwerken/huizen zal ondersteunen om hun unieke positie en functie als laagdrempelige ontmoetingsplek voor jongeren en jong-volwassenen met een psychische kwetsbaarheid waar te maken.

Door vroegtijdig in te spelen op de behoeften van kinderen, jongeren en gezinnen, streven we ernaar om problemen te voorkomen en escalatie te vermijden. Het welzijn van kinderen en jongeren is een gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid die niet alleen door de jeugdhulp kan worden aangepakt. Daarom is het noodzakelijk om samen te werken met andere sectoren zoals onderwijs, wonen, werk, welzijn, vrije tijd en justitie. We hebben ook bijzondere aandacht voor het samenwerken met het VAPH en GGZ (ook federaal). Dit maakt een geïntegreerde en holistische aanpak mogelijk, waarbij alle aspecten van het leven van jongeren in beschouwing worden genomen.

De pleegzorg wordt versterkt met als doel het aantal pleeggezinnen te vergroten, de ondersteuning voor pleegouders te verbeteren en verdere uniformering van de pleegzorgsector te bevorderen. Kinderen hebben recht om in een veilige familiale omgeving op te groeien. Daarom investeren we naast pleegzorg ook in de uitbreiding van gezinshuizen. Deze gezinshuizen zullen doorontwikkeld worden waarbij we ook durven kijken naar een vereenvoudiging van de regelgeving en het statuut van de gezinshuisouder.

Daarnaast versterken we het aanbod rondom contextbegeleiding en residentiële jeugdhulp, en bouwen we dit verder uit. Bij het realiseren van dit uitbreidingsbeleid zal er strikt worden toegezien op de tijdige uitvoering van nieuwe initiatieven, zodat subsidiëring en operationalisering hand in hand gaan.

Om verontrustende situaties effectief aan te pakken, richten we een gecoördineerde aanpak verontrusting in. Dit omvat het evolueren naar één gemandateerde voorziening, de ondersteuningscentra jeugdzorg (OCJ), die efficiënt en doelgericht kunnen optreden bij ernstige zorgen over de veiligheid en het welzijn van kinderen en jongeren. Hierbij behouden we de expertise van de vertrouwenscentra kindermishandeling, die hun rol als expertisecentrum voor kindermishandeling en als hulpverlener voor kinderen en ouders in dergelijke situaties blijven vervullen.

We geven extra aandacht aan de meest kwetsbare kinderen en jongeren in situaties van ernstige verontrusting. We zorgen voor een nauwkeurige opvolging en begeleiding, en grijpen in waar nodig, zodat deze jongeren de bescherming en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben en verdienen. De samenwerking tussen relevante instanties, zoals het openbaar ministerie, de jeugdrechtbank, onderwijs en hulpverleners, wordt versterkt om een gezamenlijke en effectieve respons op verontrustende situaties te waarborgen.

De crisiszorg wordt verder geoptimaliseerd door een snellere en adequatere aanpak te ontwikkelen. Jongeren die acuut hulp nodig hebben, moeten snel de juiste ondersteuning ontvangen, zodat crisissituaties tijdig en doeltreffend kunnen worden opgepakt.. We streven naar een toegankelijke en beschikbare crisishulpverlening.

Soms zijn de problemen van kinderen en jongeren (en hun context) zo complex dat ze niet eenvoudig op te lossen zijn. Voor deze doelgroep is maatwerk vereist. Dit betekent een op maat gemaakte aanpak met continue zorg en ondersteuning voor jongeren in moeilijke situaties, wat hun kansen op een stabiele toekomst vergroot. Daarom worden Veilig Verblijf en GES+ verder uitgebouwd en krijgen de netwerken geblokeerde trajecten een versterkte opdracht. Het begrip 'gedeelde verantwoordelijkheid' wordt vervangen door 'collectief met individuele verantwoordelijkheid'. We doen dit om de diffusie van verantwoordelijk stop te zetten. We houden rekening met de uitdagende rol van begeleiders en organisaties die bereid zijn om met deze doelgroep te werken. Hiervoor zorgen we voor een regelluw kader en optimaliseren we de omkadering. Het recht op onderwijs, dat verder gaat dan TOAH, blijft een absolute prioriteit voor deze jongeren. Een snelle herintegratie binnen het gewone onderwijs blijft het doel.

Jongeren in de overgang naar jongvolwassenheid verlaten de jeugdhulp. Wij zorgen ervoor dat deze jongeren de nodige ondersteuning en huisvesting krijgen. Geen enkele jongvolwassene die zijn jeugdhulpvoorziening verlaat, zal zonder dak komen te staan. We voorzien woonbegeleiding waarbij we naast het wonen op zich ook andere leefdomeinen als eigen netwerk, opleiding, werk en vrije tijd meenemen. Daar we willen dat jong volwassenen maximale zelfredzaamheid ontwikkelen zal er binnen de woonbegeleiding een groot focus liggen op opleiding en/of werk.

We laten geen enkele jongere die een jeugddelict heeft gepleegd los. Naast de aanpak van het delict moet het aanbod van maatregelen en sancties ook welzijnsgericht zijn. Ook jongeren die voorheen niet bekend waren in de jeugdhulp, zullen na afloop van hun maatregel of sanctie de noodzakelijke ondersteuning krijgen en kunnen opnieuw binnen de jeugdhulp terecht. Hierbij werken we nauw samen met het beleidsdomein justitie.

2. DE ACHT WERVEN : (VROEGER) INGRIJPEN,HERVORMEN EN INVESTEREN

We evolueren naar een zo proactief mogelijk systeem: crisissen vermijden waar mogelijk, effectief optreden waar nodig. Dat betekent toegankelijke en laagdrempelige ondersteuning, een sterke samenwerking tussen basiszorg en gespecialiseerde hulp en een gerichte aanpak van wachtlijsten. Voor complexe situaties vormen maatwerk en continuïteit de leidraad, opdat geen jongere uit de boot valt. Deze inhoudelijke ambities gaan gepaard met organisatorische hervormingen: administratieve lasten worden verlicht, processen vereenvoudigd en middelen transparanter en efficiënter ingezet, opdat er meer tijd en energie kan gaan naar waar het allemaal om draait: de zorg voor kinderen, jongeren en gezinnen.

Het plan is gestructureerd rondom acht inhoudelijke werven. Elke werf werkt vanuit een eigen focus, maar is onlosmakelijk verbonden met de andere. Samen met de Opvolggroep werden voor elke werf concrete acties voor de lopende regeerperiode uitgewerkt. De uitvoering ervan gebeurt in functie van en met respect voor de beschikbare middelen en het budgettaire traject zoals afgesproken in het regeerakkoord.. De timing houdt tevens rekening met de noodzakelijke legistieke initiatieven.

Zeven van de acht werven bouwen voort op een eerste bespreking binnen de Vlaamse Regering, met name:

- Werf 1: preventief jeugdhulpbeleid
- Werf 2: gezinsgerichte jeugdhulp
- Werf 3: verontrusting en kindermishandeling
- Werf 4: crisisjeugdhulp
- Werf 5: complexe jeugdhulptrajecten
- Werf 6: jeugddelinquentie
- Werf 7: organisatorische hervormingen

Op vraag van de Opvolggroep bevat dit plan een aanvullende werf, met name:

- Werf 8: samenwerking met onderwijs

De verschillende acties uit het plan Jeugdhulp zullen verder geconcretiseerd worden in een participatief traject met de jeugdhulpsector en andere relevante stakeholders. Waar nodig om de verschillende hervormingen te realiseren, zal in het kader van de acties de regelgeving gewijzigd worden. We trachten deze wijzigingen te bundelen en stellen hierbij de volgende regelgevingsagenda voorop:

- Decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, inwerkingtreding van het gewijzigde decreet: 1/1/2027
- Decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning, inwerkingtreding van het gewijzigde decreet: 1/1/2027
- Decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg, inwerkingtreding van het gewijzigde decreet: 1/1/2028
- Decreet van 17 mei 2024 over de organisatie van een geïntegreerd jeugd- en gezinsbeleid, inwerkingtreding van het gewijzigde decreet: 1/1/2028

Voor de nodige uitvoeringsbesluiten werken we aan een geïntegreerde aanpak die zich vertaalt in maximaal gelijktijdige agenderingen zodat we het overzicht en de coherentie over het geheel kunnen bewaken.

3. CONCRETISERING

WERF 1: PREVENTIEF JEUGDHULPBELEID

We voeren een krachtig preventiebeleid dat het welzijn van kinderen en jongeren bevordert door vroegtijdig in te spelen op hun behoeften. Dit zorgt ervoor dat ontwikkelings- en welzijnsproblemen tijdig worden gesignaleerd en aangepakt.

We stimuleren de samenwerking met partners in de basiszorg en in andere essentiële levensdomeinen, zoals onderwijs, welzijn, vrije tijd, huisvesting en werk, om de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren te vergroten.

Door proactief in te zetten op veerkracht en tijdige ondersteuning willen we escalatie van problemen voorkomen en een gezonde, veilige omgeving creëren waarin kinderen en jongeren zich optimaal kunnen ontwikkelen, zelfs wanneer er al sprake is van een (ernstige) problematiek.

ACTIES

1.a. Bijsturing Huizen van het Kind.

Regeerakkoord: We trekken de nodige lessen uit de evaluatie van de Huizen van het Kind, sturen bij en rollen de best practices uit.

Elk gezin moet in of via de Huizen van het Kind gebruik kunnen maken van een basisaanbod en van daaruit, indien nodig, snel en efficiënt toegang krijgen tot aanvullende zorg. De Huizen van het Kind bieden binnen een referentieregio op verschillende locaties ook een fysiek onthaal aan. Wanneer iemand een opvoedings- of hulpvraag heeft over een kind binnen diens context kan er aangeklopt worden bij de Huizen van het Kind.

<i>Met het oog op taalontwikkeling, hebben de Huizen van het Kind specifieke aandacht voor kinderen en ouders van wie Nederlands de thuistaal niet is.</i>	Q4 2025
<i>We doen een oproep voor uitbreiding met het oog op de doorontwikkeling van de Huizen van het Kind en opdat elk gezin van een basisaanbod gebruik kan maken en indien nodig toegang heeft tot aanvullende zorg.</i>	Q3 2026

1.b. Regelgevende verankering en uitbreiding OverKop-huizen.

Regeerakkoord:

De OverKop-huizen breiden we verder uit over heel Vlaanderen en streven naar minstens 1 OverKop-huis in elke eerstelijnszone, dat zich laagdrempelig opstelt om jongeren met een hulpvraag te lokaliseren en ondersteunen. We integreren zo veel mogelijk het hulpverleningsaanbod voor jongeren – waaronder het aanbod van de jongerenadviescentra (JAC's) – in de OverKop-huizen met als doel het voor de jongeren eenvoudiger, duidelijker gestroomlijnder en efficiënter te maken. De OverKop-huizen breiden we verder uit over heel Vlaanderen en streven naar minstens 1 OverKop-huis in elke eerstelijnszone, dat zich laagdrempelig opstelt om jongeren met een hulpvraag te lokaliseren en ondersteunen

We breiden de OverKop-huizen uit zodat elke jongere in Vlaanderen terecht kan in een OverKop-huis zo dicht mogelijk bij de eigen woonplaats. De OverKop-huizen nemen in die zin een gelijkaardige functie op als de Huizen van het Kind, maar specifiek gericht op jongeren die zelf hun vraag kunnen stellen. We blijven waken over de kwaliteitsvolle werking door met bestaande OverKop-huizen een stevig kwaliteitsbeleid uit te werken en een regelgevend kader vorm te geven.

<i>We ontwikkelen samen met de sector een duidelijk werkingskader dat de OverKop-netwerken/-huizen zal ondersteunen om hun unieke positie en functie als laagdrempelige ontmoetingsplek voor jongeren en jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid waar te maken.</i>	Q4 2025
<i>In elke eerstelijnszone is er minstens één OverKop-huis.</i>	Q4 2026

1.c. Uitbreiding (vroeg)diagnostisch aanbod.

Regeerakkoord: We maken werk van een tijdige en snelle diagnosestelling van neurobiologische ontwikkelings- en mentale stoornissen bij de daarvoor gespecialiseerde centra.

<i>De pilootprojecten vroegdiagnostiek lopen af op 1 september 2026. We brengen de bereikte doelstellingen, governance en werkzame processen en valkuilen in kaart en evalueren deze. Op basis van deze evaluatie verankeren we waar mogelijk de goede praktijkvoorbeelden in Vlaanderen en Brussel.</i>	Q4 2026
<i>We breiden de capaciteit van het diagnostisch aanbod uit, afhankelijk van evaluatie van de resultaten van de lopende proefprojecten</i>	Q4 2025

WERF 2: GEZINSGERICHTE JEUGDHULP

Wij zorgen ervoor dat elk kind en elke jongere in de jeugdhulp opgroeit in een omgeving die is afgestemd op hun ontwikkelingsbehoeften en hulpvragen. Elk gezin krijgt de passende ondersteuning die aansluit bij hun specifieke situatie. De jeugdhulp biedt een eenvoudig landschap met een breed scala aan ondersteuningsmogelijkheden die snel inzetbaar zijn wanneer de basisdiensten niet voldoende zijn. Hulpverleningstrajecten worden op maat gemaakt, dicht bij de gezinnen en waar nodig in samenwerking met andere sectoren, zodat kinderen, jongeren en hun omgeving de juiste hulp op het juiste moment krijgen.

ACTIES

2.a. We organiseren 'Netwerken Laagdrempelige Hulp' met concrete opdrachten en taakstelling.

Regeerakkoord: Er moet een duidelijke kentering komen in het aanbodtekort binnen de jeugdhulp. Daarom voorzien we een groeipad waarmee we de wachttijden verminderen en de toegang tot hulp verzekeren

Continuïteit tijdens én na het hulpverleningstraject is belangrijk. Er worden maximale inspanningen gedaan om jongeren in de jeugdhulp van trajectbegeleiding te voorzien.

Opdat kinderen, jongeren en gezinnen snel en vraag gestuurd de juiste ondersteuning krijgen, zo dicht mogelijk bij hun leefomgeving, versterken en verduurzamen we het geïntegreerd en intersectoraal werken. Hierdoor kunnen we tijdig inspelen op hun noden en hen toegankelijke en afgestemde hulp bieden op maat. Daarom voorzien we een breed toegankelijk aanbod van hulpverlening, waarbij een doorgedreven samenwerking gerealiseerd wordt tussen eerstelijns hulpverlening, actoren preventieve gezinsondersteuning, 1G1P en ambulante hulpverlening.

<i>We versterken waar mogelijk de projectmatige opdrachten (ondersteuning onderwijsinternaten en flexibele hulp na crisis) en werken verder aan uitbreiding binnen de beschikbare middelen.</i>	Q4 2025
<i>We passen de opdrachten en verantwoordelijkheden van alle betrokken actoren aan opdat ze duidelijk, complementair en gestroomlijnd zijn.</i>	Q1 2027
<i>We zorgen voor maximale continuïteit door gezinnen niet los te laten en te blijven ondersteunen ook als een gezin wacht op meer intensieve hulpverlening.</i>	Q1 2027
<i>We integreren de werking van de samenwerkingsverbanden '1 Gezin, 1 Plan' (1G1P) in de netwerken laagdrempelige hulp en stroomlijnen waar nodig. Ze verbinden diensten uit basis-, aanvullende en gespecialiseerde zorg opdat er op maat van elke jongere en elk gezin snel kan worden bijgeschakeld en escalatie vermeden. We garanderen een goede informatiedeling.</i>	Doorlopend Q1 2026 – Q2 2029

2.b. Versterking aanbod gezinsverblijf.

Regeerakkoord: We bouwen verder op de al bestaande initiatieven rond de gezamenlijke opvang ouder-kind.

Kinderen en jongeren groeien zoveel mogelijk thuis en maximaal in hun vertrouwde (ruime) context op. Ouders zijn de eerste zorgfiguren voor hun kind en moeten maximaal ondersteund worden in hun ouderrol, indien nodig geflankeerd door informele en professionele zorgfiguren.

<i>We finaliseren het reeds lopende traject met het werkveld met als focus het in kaart brengen van het aanbod en de diversiteit binnen gezinsverblijf en het uitwerken van een inhoudelijk, juridisch en financieel kader rond gezinsverblijf, zonder hierbij de residentiële capaciteit te verminderen.</i>	Q2 2026
<i>We versterken de residentiële hulpverlening volgens nieuwe programmatie om tot regionale evenwichten te komen. We lanceren een meerjarige oproep voor de uitbreiding van het aanbod gezinsverblijf over meerdere jaren in functie van de beschikbare middelen.</i>	Q2 2026

2.c. Versterking pleegzorg.

Regeerakkoord: We stroomlijnen de huidige werking van de provinciale pleegzorgdiensten met het oog op een kwaliteitsvolle Vlaamse pleegzorgwerking.

We bekijken, gelet op de stijgende complexiteit van de zorgvragen en de tendens naar een langere verblijfsduur in pleegzorg, of een (intensieve) contextbegeleiding van het (pleeg)gezin mogelijk is

Pleegzorg en kleinschalige gezinshuizen moeten altijd de overweging zijn bij uithuisplaatsing boven residentiële zorg in een jeugdhulpvoorziening.

We zetten, via een plan, in op nog meer pleeggezinnen, werken hiervoor drempels weg – zeker voor de allerjongsten – en maken werk van de verdere uitrol van gezinshuizen.

Als de situatie in het gezin het niet toelaat dat kinderen en jongeren thuis blijven wonen, streven we ernaar dat kinderen en jongeren kunnen opgroeien in een context die zo dicht mogelijk aansluit bij die van een gezin. We hanteren hierbij de volgende principes en uitgangspunten: (1) Pleegzorg is de eerste te overwegen optie bij uithuisplaatsing, (2) alle jonge kinderen die uit huis geplaatst moeten worden, kunnen bij voorkeur in een gezinscontext terecht (pleegzorg-

gezinshuis), (3) indien pleegzorg niet mogelijk is, wordt verblijf in een leefgroep zo huiselijk mogelijk ingericht.

<i>In overleg met de sector stroomlijnen we de pleegzorgdiensten. In functie van de betere ondersteuning van pleegouders en pleegkinderen wordt de contextbegeleiding versterkt en bieden we ook specifieke aandacht voor pleegkinderen met bijzondere noden.</i>	Start Q4 2025
<i>Implementatie van een CrisisApp die een snelle en efficiënte matching faciliteert van kinderen in crisissituaties aan een pleeggezin.</i>	Q1 2026
<i>We stimuleren jeugdhulpvoorzieningen om voor kinderen en jongeren die omwille van een complexe gedragsproblematiek niet terecht kunnen in hun thuissituatie, een pleeggezin of in een gezinshuis en genooddaakt zijn om langdurig in een leefgroep te verblijven, naast een aangepaste leefgroep een gezinsplek te bieden in een "partners-in-parenting"-gezin dat bijkomend ondersteund wordt door de voorziening. We bieden op basis van de evaluatie van de afgelopen periode aan opgestarte P&P-jeugdhulpvoorzieningen erkenning voor en subsidiëring van de bijkomende inspanningen in P&P-trajecten.</i>	Q2 2027

2.d. Versterking en uitbreiding van gezinshuizen.

Regeerakkoord: Pleegzorg en kleinschalige gezinshuizen moeten altijd de overweging zijn bij uithuisplaatsing boven residentiële zorg in een jeugdhulpvoorziening.

We zetten, via een plan, in op nog meer pleeggezinnen, werken hiervoor drempels weg – zeker voor de allerjongsten – en maken werk van de verdere uitrol van gezinshuizen.

In de residentiële jeugdhulp moet voldoende capaciteit en omkadering voorzien zijn, ook voor kinderen onder de 12 jaar, zodat er steeds een passende plaats beschikbaar is.

<i>We lanceren een oproep ter uitbreiding gezinshuizen binnen de beschikbare kredieten, voor diegenen die snel kunnen opstarten en operationeel zijn.</i>	Q4 2025
<i>We analyseren drempels in de opstart van gezinshuizen en zoeken naar oplossingen waar nodig. We onderzoeken de versterking van het statuut van de gezinsouder en de werkvorm zodat we later in de legislatuur een impactvolle uitbreidingsbeleid rond gezinshuizen kunnen voeren.</i>	Q2 2026
<i>We versterken de residentiële hulpverlening in gezinshuizen -en verblijven volgens nieuwe programmatie om tot regionale evenwichten te komen. We voorzien, na de analyse van drempels en zoektocht naar oplossingen, een meerjarentraject in functie van de beschikbare kredieten voor de verdere uitbreiding van de gezinshuizen.</i>	Q2 2027

2.e. Versterking en optimalisering contextgerichte begeleiding en residentiële jeugdhulp.

Regeerakkoord: We aarzelen niet om jongeren uit huis te plaatsen wanneer dat nodig is om hen alle kansen te geven. We investeren in extra capaciteit in de residentiële jeugdhulpverlening op de meest kostenefficiënte en kwaliteitsvolle manier. De Vlaamse Regering neemt de exclusiecriteria in de residentiële jeugdhulp onder de loep en werkt die zo veel mogelijk weg.

In de residentiële jeugdhulp moet voldoende capaciteit en omkadering voorzien zijn, ook voor kinderen onder de 12 jaar, zodat er steeds een passende plaats beschikbaar is..

We moeten ouders sterker kunnen responsabiliseren. Daarom voorzien we meer mogelijkheden voor jeugdrechters tegenover ouders, met o.a. duidelijke trajectverwachtingen en veiligheidsplannen. We bouwen verder op de bestaande initiatieven rond gezamenlijke opvang ouder-kind.

<i>We versterken de leefgroep-werkingen met bijzondere aandacht voor leefgroep-grootte en voorkomen van exclusiecriteria.</i>	Q3 2026
<i>We passen de regelgeving en erkenningsvoorwaarden aan alsook de financiering zodat die aanzet tot meer performantie. Matching blijft de basis voor opname maar in de financiering willen we een optimale aanwending van de plaatsen stimuleren.</i>	Q1 2027
<i>We zorgen voor een bredere zorgstrategische oefening en een bijhorend aangepast kader voor zorgstrategische planning per regio om het divers jeugdhulppalet af te stemmen op de noden in die specifieke regio.</i>	Q1 2027
<i>We versterken de residentiële hulpverlening in volgens nieuwe programmatie om tot regionale evenwichten te komen. We lanceren 1 oproep voor uitbreiding over meerdere jaren in functie van de beschikbare middelen.</i>	Q2 2027
<i>In 2026 trekken we de modules 5/7 naar 7/7 van de recente OVBJ en OBC op. Deze 5/7 modules ontstonden vanuit een financiële oefening bij een inkanteling, maar zorgen voor een ongelijkheid in het aanbieden van kwalitatieve zorg op maat en extra druk in de brede sector. Het is nodig dat ook deze voorzieningen naar een volwaardig flexibel aanbod kunnen evolueren om zorgcontinuïteit voor de gezinnen te kunnen waarborgen. Hierover wordt ook met VAPH overlegd.</i>	Volledige uitrol in Q3 2027

2.f. Versterking van ondersteuning van jongvolwassenen.

Regeerakkoord: We optimaliseren de rondetafels die nu georganiseerd worden in aanloop naar het verlaten van de jeugdhulp door jongeren die 18 jaar worden met het oog op aansluitende hulpverlening en ondersteuning. Jongvolwassenen die tot 25 jaar in de jeugdhulp verblijven, kunnen beroep blijven doen op een hulpverleningsaanbod.

We voorzien daarvoor eveneens de nodige begeleiding. Jongvolwassenen die dreigen dak- en thuisloos te worden, moeten op tijd gedetecteerd en ondersteund worden.

We streven naar hoogwaardige, integrale en geïntegreerde ondersteuning en hulpverlening voor jongvolwassenen tussen 16 en 25 jaar, zowel binnen Opgroeien als in samenwerking met onze intersectorale partners. Daarbij richten we ons op duurzame huisvesting, een stabiel inkomen en zinvolle dagbesteding.

<i>We streven ernaar dat elke jongere die de residentiële jeugdhulp verlaat via een jaarlijks contingent aan woonsttoewijzingen een dak boven het hoofd heeft. Opgroeien en Wonen spelen hier een belangrijke rol in.</i>	Q4 2026
<i>We sporen dak- en thuisloosheid bij jongvolwassenen sector overstijgend en vroegtijdig op en pakken het aan. Hierbij bouwen we voort op bestaande initiatieven. In de uitvoering enten we dit op bestaande regionale realiteit. We evalueren de werking van de intensieve en intersectorale begeleidingsteams voor jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid en versterken ze op basis van die evaluatie. We</i>	Q4 2026

ondersteunen en versterken de A Way Home Coalities en verbinden ze met de andere netwerken.	
---	--

2.g. We optimaliseren het huidige Brusselse jeugdhulpaanbod in spreiding, kwaliteit en organisatorische randvoorwaarden.

Regeerakkoord: De Vlaamse Gemeenschap beschouwt 30% van de Brusselse bevolking als haar doelgroep en ze stelt voorop om minstens 5% van de totale Vlaamse gemeenschapsuitgaven te besteden aan het Vlaamse gemeenschapsbeleid in en voor Brussel.

We optimaliseren het huidige jeugdhulpaanbod in Brussel, zowel in spreiding, kwaliteit als in organisatorische randvoorwaarden. Waar nodig worden blinde vlekken weggewerkt door verschuiving van middelen of uitbreiding binnen een specifiek nog te bepalen kader.	Q2 2026
Brussel is een moeilijke context, we werken belemmeringen weg die een uitbreiding van de Vlaamse jeugdhulp tegenhouden.	Q1 2027
We werken aan capaciteitsuitbreiding, binnen de beschikbare kredieten, en komen met een voorstel dat rekening houdt met de Brusselnorm.	Q2 2027

WERF 3: VERONTRUSTING EN KINDERMISHANDELING

We streven naar een omgeving waarin kinderen en jongeren zich veilig en geboren voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. We investeren in veiligheid en welzijn om een stevige basis te leggen voor gezonde groei en ontwikkeling.

We richten ons op alle fasen van verontrusting: van sensibilisering en preventie, tot (vroeg)detectie, signalering, behandeling, bescherming, kennisontwikkeling en -deling, monitoring, met inbegrip van het vermoeden van verontrusting. Dit stelt ons in staat om effectief in te spelen op de noden van gezinnen en maatschappij om daadkrachtig te handelen wanneer nodig. Elke situatie van verontrusting moet de nodige aandacht krijgen.

ACTIES

3.a. Uitbreiding toepassingsgebied jeugdhulp naar het ongeboren kind en de aanstaande ouders.

Regeerakkoord: Een goede start is voor elk kind cruciaal. Dat begint al voor de geboorte. Daarom breiden we het toepassingsgebied van de jeugdhulp uit naar het ongeboren kind en de aanstaande ouders, zodat er al voor de geboorte, waar mogelijk binnen de vrijwilligheid, een traject kan worden aangegaan.

Als er gevaar is voor het kind moet ondertoezichtstelling van het ongeboren kind (of zwangere vrouw) via gerechtelijke weg kunnen worden toegepast. Dit als vorm van aanklappende gezinshulpverlening om het ongeboren kind en baby's te beschermen en ouders te helpen. We willen pasgeborenen in gevaar dan ook zo snel mogelijk in veiligheid brengen door snelle en gepaste hulpverlening te voorzien aan zwangere vrouwen met een middelenverslaving, thuisbegeleiding door de jeugdhulp en waar nodig een sneller uithuisplaatsing mogelijk te maken. Pasgeborenen in gevaar brengen we op de radar van de bevoegde diensten en hulpverleners.

We verankeren de uitbreiding van de het toepassingsgebied jeugdhulp naar het ongeboren kind en de aanstaande moeders door een snelle opstart van het legistieke proces.	Vanaf Q4 2025
---	---------------

<i>We brengen het huidige voorzieningenaanbod voor kwetsbare (aanstaande) moeders in kaart en detecteren waar versterking en innovatie nodig zijn. Dit omvat het aanbod binnen voorzieningenbeleid én het volwassenaanbod gericht op (aanstaande) ouders, om zo een brede en samenhangende ondersteuning te kunnen bieden. In functie van de regionale noden zoeken we naar samenwerking en versterken we het aanbod.</i>	Q2 2026
---	---------

3.b. Evolueren naar één gemandateerde voorziening.

Regeerakkoord: We evolueren naar 1 gemandateerde voorziening die het aanspreekpunt vormt bij verontrusting en waken over de vlotte doorstroom van dossiers. De gemandateerde voorziening werkt volgens een uniform en wetenschappelijk gevalideerd protocol.

Wanneer een kind in een gezin zich in een verontrustende opvoedingssituatie bevindt, dienen alle minderjarigen uit dat gezin opgevolgd te worden, tenzij kan vastgesteld worden dat de hulpnood zich enkel voordoet bij de aangemelde jongere.

De effecten van vrijwillige hulpverlening op de feitelijke leefsituatie van de jongere worden sneller nagegaan en gelden als belangrijkste toetssteen om de hulpverlening aan te scherpen wanneer de situatie niet op korte termijn verbetert, ongeacht de bereidheid van het gezin om in vrijwilligheid verder te werken.

<i>Aan de hand van een participatief traject met de vertrouwenscentra kindermishandeling wordt de impact op het OCJ en de vertrouwenscentra kindermishandeling bekeken, geven we de nieuwe positionering van de vertrouwenscentra kindermishandeling binnen het hulpverleningslandschap verder vorm en maken we goede samenwerkingsafspraken. Dit zowel wat betreft procesflows alsook expertise-uitwisseling op casusniveau én casusoverstijgend. Daarbij voorzien we ook specifieke aandacht voor de ontwikkeling van een verscherpte definitie van vrijwillige, aanklampende en gedwongen hulpverlening dat zowel gezinnen als professionals helpt om niet verloren te lopen in het systeem.</i>	Q3 2026
<i>We herdefiniëren de opdracht van het OCJ zodat er met de voortgang van verbetering in de verontrustende situatie en het welzijn van ieder kind dat deel uit maakt van gezin van rekening wordt gehouden in de inschattingen die gemaakt worden.</i>	
<i>Door een gefaseerde invulling van de personele randvoorwaarden om het OCJ als enige gemandateerde voorziening te laten functioneren houden we de caseload onder controle.</i>	Vanaf Q4 2026

3.c. Ontwikkeling meldcode kindermishandeling.

Regeerakkoord: Naar analogie met de Nederlandse 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' werken we, in samenwerking met de Vlaamse minister van Justitie, een leidraad uit voor professionals om efficiënter te kunnen omgaan met het beroepsgeheim en de GDPR op cruciale momenten.

<i>De hulp- en meldcode wordt ontwikkeld op basis van de bouwstenen zoals opgenomen in het kaderdecreet integriteit en in overleg met de relevante partners zoals de Veilige Huizen en de VK's. Deze code geldt voor alle professionelen (en vrijwilligers) die rechtstreeks of onrechtstreeks in contact staan met kinderen en jongeren bij de uitoefening van hun opdracht en betreft alle (mogelijke) situaties van geweld, verwaarlozing of misbruik tegen kinderen en jongeren met (een risico op) schade bij deze kinderen en jongeren, inclusief ongeboorte kinderen in de prenatale</i>	Q3 2026
---	---------

<i>periode van een zwangerschap. Dit gaat zowel over acute als chronische onveiligheid.</i>	
<i>De Vlaamse hulp- en meldcode kindermishandeling bestaat uit een systeem van richtlijnen en afspraken. De kern vormt een dynamisch handelingskader dat gebruikt kan worden bij (een vermoeden van) kindermishandeling).</i>	
<i>We verankeren de hulp- en meldcode kindermishandeling en zorgen voor een gepaste handhaving.</i>	Q4 2026
<i>De meldcode kindermishandeling wordt breed gecommuniceerd en geïmplementeerd zodat hulpverleners over duidelijke richtlijnen beschikken en het handelingskader structureel verankerd wordt in de praktijk.</i>	Q1 2027

3.d. Ontwikkeling en implementatie van een gecoördineerde aanpak voor complexe scheidingen.

Regeerakkoord: Een hoog-conflictueuze scheiding van ouders kan een grote impact hebben op het welzijn van kinderen en kan zelfs uitmonden in (psychologische) kindermishandeling. We responsabiliseren ouders over de gevolgen voor kinderen en zetten sterker in op de preventie van escalerend conflict bij scheiding, onder meer door een toegankelijk aanbod aan multidisciplinaire bemiddeling binnen bijvoorbeeld de veilige huizen. We streven naar voldoende capaciteit in de neutrale bezoekenruimten en onderzoeken hoe in het belang van het kind een betere informatie-uitwisseling met onder meer de jeugdrechtsbanken kan georganiseerd worden.

<i>We zetten in op informatiedeling en casusoverleg in het kader van complexe scheidingen.</i>	
<i>We brengen de rollen en expertise van alle betrokken partijen in kaart en versterken de samenwerking tussen justitiële en welzijnsactoren, met bijzondere aandacht voor informatie-uitwisseling en casusoverleg.</i>	
<i>We zetten in op het verbreden van kennis over scheiding als een normaal, maar ingrijpend veranderingsproces, zowel bij hulpverleners als in de bredere samenleving.</i>	Q2 2026
<i>We maken een samenwerkingsprotocol tussen actoren uit welzijn, onderwijs, gezondheidszorg en justitie, gericht op een gecoördineerde en multidisciplinaire aanpak.</i>	Q3 2026
<i>We maken een regelgevend kader als houvast voor de hulpverleners. Hierbij zorgen we voor onderbouwde beleids- en praktijkrichtlijnen.</i>	Q3 2026
<i>We positioneren ons duidelijk ten aanzien van het belang van het kind en zorgen dat kinderen voldoende stem krijgen in interventies en beslissingen, ook als ze niet expliciet spreken. We versterken het aanbod waar nodig, op basis van de hiaten in de hulpverlening.</i>	Q2 2027

3.e. Stroomlijnen en concretiseren van opdrachten van de vertrouwenscentra kindermishandeling.

Regeerakkoord: We evolueren naar 1 gemandateerde voorziening die het aanspreekpunt vormt bij verontrusting.

Het VECK en de VK's werken samen rond hun gemeenschappelijke opdrachten en staan in voor een kwaliteitsvolle aanpak van kindermishandeling in Vlaanderen. Om deze samenwerking verder te versterken en één uniforme gezondheids- en welzijnsgerichte aanpak van kindermishandeling (specifiek vanuit de kindpositie) in Vlaanderen en Brussel, te realiseren, is het van belang om stil te staan bij de organisatiestructuur van deze centra en na te gaan welke organisatie het best inspeelt op de uitdagingen van vandaag en morgen. We zorgen voor een duidelijke opdrachtomschrijving en positionering van de vertrouwenscentra kindermishandeling op basis van hun expertise.	Q2 2026
---	---------

3.f. Versterking van mogelijkheden door middel van een gevalideerd kader voor casusoverleg tussen relevante instanties

Regeerakkoord: Om te garanderen dat kinderen in onveilige situaties snel geholpen worden, passen we het **gedeelde beroepsgeheim** consequent toe. We **versterken het casusoverleg** tussen hulpverleners, onderwijs, politie- en justitiediensten en verankeren dat decretaal. We leggen daarbij de nadruk op die informatie die een hulpverlener net wél kan of moet doelen. We ontwikkelen een gecentraliseerd systeem dat informatiedeling tussen aller partners die een kind een in een verontrustende situatie begeleiden makkelijker maakt.

Na de impactanalyse in 2025 kwamen we tot 3 kernopdrachten die mogelijks een verschillend traject en andere inbedding zullen krijgen binnen Opgroeien: - Gedeeld beroepsgeheim consequent toepassen; - Versterken casusoverleg tussen hulpverleners, onderwijs, justitie, politie, ...; - Gecentraliseerd systeem van gegevensdeling tussen voornoemde partners. We implementeren het bestaande juridisch afgetoetst kader rond het gedeelde beroepsgeheim, dat de mogelijkheden én de grenzen ervan duidelijk afbakent.	Q2 2026
In 2028 kunnen de nodige stappen gezet worden tot wettelijke verankering van wat er in de voorgaande jaren concreet is afgesproken. Het blijft niet bij het louter juridisch verankeren van casusoverleg verontrusting. We zetten vanaf 2026 stappen om tot deze verankering en implementatie te komen in 2028.	Q2 2026

WERF 4: CRISISJEUGDHULP

In crisissituaties schakelen we snel jeugdhulp in, zodat we direct kunnen ingrijpen en escalatie kunnen voorkomen. Door krachtgericht te werken met het gezin en hun netwerk, willen we de acute stress in het gezin verlichten en de situatie stabiliseren.

We stellen samen met het gezin een plan op om de crisis aan te pakken en toekomstige crisissen te voorkomen. Hierbij zorgen we voor een goede samenwerking met alle reeds betrokken actoren en voegen, indien nodig, nieuwe actoren uit de basiszorg en aanvullende zorg toe om de continuïteit van het hulpverleningstraject te waarborgen. Een verscherpte definitie van vrijwillige, aanklampende en gedwongen hulpverlening dat zowel gezinnen als professionals helpt om niet verloren te lopen in het systeem.

ACTIES

4.a. We versterken de crisisjeugdhulp.

Regeerakkoord: Wanneer de ontwikkeling van een kind bedreigd wordt of verstoord is, moeten we veel vroeger ingrijpen. Elke aanmelding bij een gemandateerde voorziening leidt in principe tot een dossieropening. Het belang van het kind moet altijd centraal staan. In verontrustende situaties en bij acuut gevaar voor het kind moet er dan ook onmiddellijk worden ingegrepen.

<i>We zorgen voor een stabiel financieel kader.</i>	
<i>We zetten de basisopdracht van de crisishulpverlening terug centraal en daarvoor behouden we exclusieve crisiscapaciteit die enkel kan gebruikt worden voor onverwachte acute situaties en niet in geval van moeilijk lopende hulpverleningssituaties.</i>	Q1 2026
<i>We analyseren daarom de crisishulpverlening aan jongvolwassenen en bouwen samen met de sector een visie op.</i>	Q1 2026
<i>We maken afspraken met betrekking tot de verbinding tussen de nieuwe crisishulpverlening en verslavingszorg, crisisnetwerken, GGZ, ziekenhuizen en VAPH.</i>	Q4 2026

WERF 5: COMPLEXE JEUGDHULPTRAJECTEN

Wij bieden jeugdhulp die continuïteit, flexibiliteit en maatwerk garandeert, zelfs in de meest complexe situaties. Bij complexe hulpvragen, waarbij meerdere factoren en actoren betrokken zijn, zorgen we voor een geïntegreerd en dynamisch zorgtraject, met ruimte voor bijsturing wanneer nodig.

Elk kind en elke jongere wordt als uniek individu benaderd en we zetten innovatieve en creatieve oplossingen in om hun specifieke behoeften te adresseren. We werken intensief samen met alle sectoren in het werkveld, zodat we een naadloze zorgaanpak kunnen bieden die volledig aansluit bij de complexiteit van de situatie, waardoor het recht op gepaste hulp maximaal wordt gewaarborgd.

ACTIES

5.a. We bouwen de bestaande hulpprogramma's geblokkeerde ontwikkelingstrajecten verder uit, met inbegrip van stroomlijning, financiering, toeleiding.

Regeerakkoord: Voor een bepaalde groep kinderen en jongeren is er een combinatie nodig tussen expertise in psychiatrische problematiek, context problematiek en handicap. Het gaat dan over kinderen en jongeren met een dubbeldiagnose, met ernstige meervoudige beperkingen, ernstige gedragsproblemen ... We zorgen daarom voor meer gespecialiseerde afdelingen of voorzieningen om te voldoen aan de noden van jongeren met multiproblematiek of dubbeldiagnose.

Ouders van kinderen met een complexe problematiek worden beter ondersteund via versterkte begeleiding en opvoedingsondersteuning.

We zorgen ervoor dat kinderen en jongeren in elke door de hulpverleners als complex ervaren situatie kunnen rekenen op handelingsgerichte diagnostiek.

<i>We evalueren de hulpprogramma's geblokkeerde ontwikkelingstrajecten en de financiering van veilig verblijf en GES+.</i>	Q1 2027
--	---------

<i>We bouwen de bestaande hulpprogramma's geblokkeerde ontwikkelingstrajecten verder uit zodat zij hun opdrachten ten volle kunnen waarmaken in een structureel beleidskader en met een duidelijke positionering in het geheel van de aanvullende zorg vanuit de ervaringen en evaluatie van de werking.</i>	Operationeel tegen Q3 2027
--	----------------------------

5.b. We heroriënteren de time-outwerking vanuit de gemeenschapsinstellingen naar de jeugdhulp.

Regeerakkoord: Daarom schrappen we de time-outplaatsen voor jongeren in verontrustende situaties die momenteel nog in de gemeenschapsinstellingen bestaan, via een overgangstraject dat volledig opgevangen wordt binnen de jeugdhulp

We zorgen ervoor dat kinderen en jongeren in elke door de hulpverlener als complex ervaren situatie kunnen rekenen op een geïntegreerd traject waarin zich zo weinig mogelijk breuken voordoen.

<i>Het private aanbod is – in samenwerking met elkaar - in staat om zelf voor de nodige time-out plaatsen te zorgen Het concept en de randvoorwaarden voor een alternatieve time-outvormen zijn uitgewerkt.</i>	Uitgerold tegen 1 januari 2027
<i>We vervangen de huidige time-outplaatsen in de gemeenschapsinstellingen geleidelijk door een gericht overgangstraject naar passende hulpverlening voor deze jongeren binnen de jeugdhulp. Het resultaat is dat het volledige time-outaanbod voor jongeren in verontrustende situaties structureel wordt georganiseerd binnen de jeugdhulp in overleg met de jeugdhulpsector.</i>	Vanaf Q1 2026

5.c. We evalueren de samenwerking, capaciteit en outreach van de GGZ.

Regeerakkoord: Samen met de federale overheid willen we meer en langdurige plaatsen voorzien binnen de forensische kinderpsychiatrie, en het bestaande aanbod structureel verankeren en uitbreiden.

<i>We evalueren de werking van outreachprogramma's en bekijken op basis daarvan welke mogelijkheden er zijn voor inhoudelijke versterking en uitbreiding.</i>	Q4 2026
<i>We gaan in overleg met onze federale collega's over en bekijken hoe we de capaciteit binnen de kinder- en jeugdpsychiatrie kunnen versterken.</i>	

5.d. We bouwen een high care high risk-werking (HCHR) uit.

Regeerakkoord:

We maken werk van een high care high risk-faciliteit voor minderjarigen met zware psychologische problemen waarbij intensieve behandeling wordt gecombineerd met een hoog niveau van veiligheid, en dit op maat van de doelgroep, meisjes en jongens.

We maken werk van een high care high risk-faciliteit voor minderjarige delinquenten met zware psychologische problemen.

Jongeren met zware psychologische problemen of een complexe problematiek waarvoor intensieve behandeling en beveiliging noodzakelijk zijn, komen vandaag vaak terecht in gemeenschapsinstellingen. Dit zorgt voor een onevenwicht tussen zorg en beveiliging en vraagt om een gespecialiseerd aanbod op maat. In samenwerking met de minister van Justitie werken we hiervoor een high care – high risk werking uit.

<i>De afspraken over de gedeelde verantwoordelijkheden en financiering voor deze werking worden structureel verankerd in het samenwerkingsprotocol tussen Justitie en Welzijn.</i>	Q4 2025
<i>Om de acute noodsituatie aan te pakken waarbij minderjarige delinquenten en jongeren met zware psychologische problemen momenteel noodgedwongen terechtkomen in gemeenschapsinstellingen zonder aangepast zorgaanbod, zetten we in samenwerking tussen Justitie en Welzijn een HCHR-werking op binnen de infrastructuur van de GI's. Deze noodoplossing biedt een beveiligde behandelomgeving die toelaat de meest kwetsbare en risicovolle jongeren gepast op te vangen.</i>	Uitgerold tegen Q3 2026
<i>We bouwen een structurele HCHR-faciliteit uit buiten de infrastructuur van de GI. Parallel aan de noodoplossing wordt in samenwerking tussen Justitie en Welzijn een structurele HCHR-faciliteit uitgewerkt buiten de infrastructuur van de GI's. Deze voorziening biedt een duurzaam en gespecialiseerd alternatief voor plaatsingen in gemeenschaps-instellingen.</i>	Uitgerol tegen eind 2028

5.e. We versterken veilige (gesloten) opvang voor VOS jongeren met ernstige psychische/gedragsproblemen.

Regeerakkoord: Tenslotte investeren we in afzonderlijke kleinschalige opvangcapaciteit voor slachtoffers van tienerpooiers, dikwijls jonge meisjes, aangepast aan hun specifieke noden.

Jongeren, vaak meisjes, in verontrustende situaties met ernstige psychische of gedragsproblemen horen niet thuis in gemeenschapsinstellingen, die voorzien zijn voor jongeren die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Er is nood aan een aangepast, veilig en niet-gemengd opvangaanbod dat beter inspeelt op hun kwetsbaarheid en zorgbehoeften.

<i>De afspraken rond de VOS-GI binnen de infrastructuur van de gemeenschapsinstellingen worden in het samenwerkingsprotocol tussen Justitie en Welzijn meegenomen, waarbij deze worden gepositioneerd binnen het beleidsdomein Welzijn.</i>	Q4 2025
<i>Als tussentijdse noodoplossing wordt er tijdelijk binnen de infrastructuur van de GI, in samenwerking met de minister van justitie, een gesloten VOS werking opgezet. Deze richt zich prioritair op VOS-meisjes (o.a. slachtoffers van tienerpooiers). Deze noodoplossing kan enkel gefaciliteerd worden binnen de GI wanneer er parallel sprake is van de uitfasering van twee time-out leefgroepen.</i>	Uitgerold tegen Q3 2026
<i>Op korte termijn wordt er binnen de jeugdhulp gewerkt aan een structurele versterking van het (gesloten) VOS-aanbod buiten de GI, zodat deze jongeren kunnen worden opgevangen in een aangepaste, veilige en niet-gemengde setting buiten de GI.</i>	Uitgerold tegen Q1 2027

WERF 6: JEUGDDELINQUENTIE

Het uitvoeren van het regeerakkoord en het jeugddelinquentiedecreet is een prioriteit. Wij voeren het decreet uit in een gedeelde bevoegdheid met de Vlaamse minister van Justitie conform de uitgangspunten van het decreet: constructief, herstelgericht, op maat en onderbouwd. We richten ons op recidivebeperking en welzijnsbevordering door in te spelen op de onderliggende risicofactoren en behoeften van jongeren en hun context.

ACTIES

6.a. Overheveling bevoegdheid Jeugddelinquentie naar agentschap AJH.

Regeerakkoord: De bescherming van de jongeren primeert. De doelstelling is en blijft herstel en re-integratie in de samenleving. In het kader van de aanpak van jeugddelinquentie, hevelen we de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, met inbegrip van het personeel en budget, integraal over naar de Vlaamse Justitie.

<i>We werken een samenwerkingsprotocol uit waarin we alle aspecten van de samenwerking tussen AJH en Opgroeien regelen.</i>	Q4 2025
<i>Om de druk op de GI te verminderen werken we aan concrete oplossingen met betrekking tot de instroom en doorstroom van minderjarigen die er niet thuishoren. We treden daarover ook in overleg met de magistratuur.</i>	Q1 2026
<i>Waar nodig wordt er voor de betrokken jongeren casusoverleg georganiseerd.</i>	Q1 2026
<i>Transitie GI, VDC, EM en HCA is gefinaliseerd op 1 januari 2026.</i>	Q1 2026

WERF 7: ORGANISATORISCHE HERVORMINGEN

De jeugdhulp wordt zodanig georganiseerd dat zij geïntegreerd, op maat, flexibel toegankelijk, toekomstgericht en kwaliteitsvol kan inspelen op de zorgvragen en behoeften van kinderen, jongeren en gezinnen. Door drempels weg te nemen en de organisatie af te stemmen op inhoudelijke doelstellingen, waarborgen we de ontwikkeling, het welzijn en de veiligheid van kinderen en jongeren.

De hervormingen ondersteunen een jeugdhulp die beter aansluit bij de noden van de praktijk. We vereenvoudigen de toegang door het transparant maken van het beschikbare aanbod, het invoeren van een regionaal wachtbeheer met alleen wachtende kinderen en jongeren, en het ontwikkelen van nieuwe subsidie- en erkenningsbesluiten die bijdragen aan meer performante organisaties, terwijl de zekerheid voor de inrichters behouden blijft.

ACTIES

7.a. We herzien en optimaliseren het erkennings- en financieringskader en de modulering van het jeugdhulpaanbod.

Regeerakkoord: We brengen de structuren en financiële stromen van de jeugdhulpsector in kaart om zicht te krijgen op het versnipperde jeugdhulpverleningslandschap.

<i>We zorgen ervoor dat de regelgeving bijdraagt tot een transparant en efficiënt jeugdhulpsysteem dat kinderen, jongeren en gezinnen centraal zet en ook aanmelders en jeugdhulpaanbieders ondersteunt. We demoduleren verregaand, herformuleren inhoudelijke opdrachten, bouwen kwaliteitsbevorderende mechanismen in en verminderen zoveel mogelijk de administratieve lasten opdat middelen efficiënt kunnen worden ingezet. We doen dit alles in overleg met de sector.</i>	Q1 2027
--	---------

7.b. We stroomlijnen de informatie- en gegevensdeling binnen de jeugdhulp en met andere partners.

Regeerakkoord: Om te garanderen dat kinderen in onveilige situaties snel geholpen worden, passen we het gedeelde beroepsgeheim consequent toe. We versterken het casusoverleg tussen hulpverleners, onderwijs, politie- en justitiediensten en verankeren dat decretaal. We leggen daarbij de nadruk op die informatie die een hulpverlener net wél kan of moet delen. We ontwikkelen een gecentraliseerd systeem dat informatiedeling tussen alle partners die een kind in een verontrustende situatie begeleiden makkelijker maakt.

<i>We stellen een overkoepelend overzicht op van alle vraagstukken met betrekking tot gegevensdeling en gegevensverwerking waarop gebotst wordt binnen de huidige jeugdhulp, alsook binnen de uitwerking van de verschillende werven van het plan jeugdhulp. We bundelen alles in een visueel overzichtelijke SWOT-analyse en kijken hierbij naar bestaande systemen binnen het brede zorglandschap.</i>	Q4 2026
<i>We passen de regelgeving aan opdat opdrachten en verantwoordelijkheden van alle betrokken actoren duidelijk, complementair en gestroomlijnd zijn.</i>	Q4 2027
<i>De nieuwe kaders en praktijken zijn geïmplementeerd en er is voldoende ondersteuningsmateriaal en opleiding voor onze medewerkers en onze partners.</i>	Q1 2028

7.c. We vereenvoudigen de processen van de integrale jeugdhulp met een vernieuwd organisatiemodel van de ondersteuningscentra jeugdzorg, sociale diensten jeugdrechtbank, ondersteuning, continuïteit en toegang en IROJ.

Regeerakkoord: We sturen de processen van integrale jeugdhulp bij in zoverre zij niet bijdragen tot een vlotte toegang tot zorg op maat en bekijken hoe we het concept van gemandateerde voorziening kunnen verbeteren.

We evolueren naar 1 gemandateerde voorziening die het aanspreekpunt vormt bij verontrusting en waken over de vlotte doorstroom van dossiers. De gemandateerde voorziening werkt volgens een uniform en wetenschappelijk gevalideerd protocol.

<i>We vereenvoudigen de ingewikkelde structuur die in de loop der jaren is gegroeid en zorgen dat het kind centraal komt te staan.</i>	Q3 2026
<i>We voorzien een aanpassing van het decreet en de regelgeving aan opdat opdrachten en verantwoordelijkheden van alle betrokken actoren duidelijk, complementair en gestroomlijnd zijn.</i>	Q1 2027
<i>Het nieuwe vereenvoudigde model is van kracht en wordt opgevolgd door de administratie.</i>	Vanaf Q1 2027

7.d. We voeren een transparant en efficiënt beleid voor de spreiding, instroom en inzet van de capaciteit van het jeugdhulpaanbod.

Regeerakkoord: De werking en procedures van de intersectorale toegangspoort worden tegen het licht gehouden.

We creëren een capaciteitsbeheerssysteem voor alle residentiële jeugdhulpverlening, zodat er transparantie is naar onder andere jeugdrechters toe over de beschikbare plaatsen.

<i>We ontwikkelen een capaciteitsbeheerssysteem om de matching tussen vraag en aanbod efficiënter te laten verlopen, met een centraal aangestuurd wachtsysteem.</i> <i>We bakenen de regio's af in het jeugdhulplandschap, zodat we het aanbod en partnerschap binnen deze regio's kunnen optimaliseren.</i> <i>Met de invoering van het nieuwe systeem zetten we in op een eerlijker en transparanter toeleidingsproces.</i> <i>- Het uitgangspunt is dat iedere jongere maximaal gelijke kansen krijgt op tijdige ondersteuning, ongeacht de complexiteit van de hulpvraag. Hiertoe zullen we ook de processen van toeleiding en toewijzing binnen de bovenlokale teams hervormen.</i> <i>• Het systeem moet zorgen voor een maximale garantie op een opname/begeleiding waar dit urgent nodig is.</i>	Start Q1 2026
---	---------------

WERF 8: ONDERWIJS

Om onze jongeren maximale ontwikkelingskansen te geven, zetten we vanuit Opgroeien samen met de onderwijspartners in op het leerrecht van alle kinderen en jongeren, zeker voor hen in kwetsbare situaties waardoor er sprake kan zijn van een met verhoogd risico op schooluitval.

We nemen vanuit Opgroeien in partnerschap met andere actoren onze verantwoordelijkheid in de strijd tegen schooluitval, zetten in op het behalen van een diploma of kwalificatie om generatiearmoede te doorbreken en ondersteunen kinderen en jongeren- ook binnen de jeugdhulp- in de toeleiding naar vervolgopleidingen.

We optimaliseren de draaischijffunctie van de CLB's zodat zij in de 'lead' blijven bij het inschakelen van hulpverleners (JAC, NAFT, 1G1P, etc.) binnen de schoolse context.

ACTIES

8.a. We garanderen in co-creatie met de onderwijspartners een kwaliteitsvol onderwijsaanbod voor kinderen en jongeren in de residentiële jeugdhulp.

Regeerakkoord: We kiezen waar nodig voor een integrale ketenaanpak: OCMW, onderwijs, jeugdhulp en politie laten we samenwerken via individuele begeleiding, waarbij begeleiding aan huis een belangrijk aandeel heeft.

We evalueren de NAFT trajecten

We zetten in op verbinding via interprofessioneel leren, denken en handelen.

We blijven inzetten op een goed onderwijsbeleid in elke jeugdhulporganisatie, waarin breuken in schoolse trajecten maximaal vermeden worden. We voorzien alternatieve leerplekken voor wanneer onderwijs in de school (tijdelijk) geen optie is.

<i>We zorgen voor een stabiel financieel kader.</i>	Q4 2025
---	---------

<i>Analyse van de noden voor een onderwijsaanbod voor GES+. Op basis hiervan onderzoeken we mogelijke aanpassingen naar organisaties GES+.</i>	Q4 2026
<i>We sturen het huidige TOAH-aanbod voor de organisaties Veilig Verblijf op basis van de gesignaleerde noden en in nauwe samenwerking met de onderwijspartners.</i>	Q1 2027
<i>De evaluatie van NAFT is gebeurd en de noden zijn vastgesteld. Op basis hiervan onderzoeken we mogelijke aanpassingen.</i>	Q1 2026
<i>Evalueren, optimaliseren en waar nodig versterken van het welzijnsaanbod binnen de afspraken van het samenwerkingsverband met de onderwijsinstellingen.</i>	Q1 2026

4. BUDGETTAIRE IMPACT

De uitvoering van de acties in deze conceptnota aan de Vlaamse Regering wordt gedragen binnen de beschikbare kredieten.

De concrete dossiers worden voor goedkeuring voorgelegd aan de Inspectie van Financiën en de Vlaamse Regering.

5. AKKOORDVERKLARING DOOR DE VLAAMSE REGERING

De Vlaamse Regering gaat akkoord met het in deze conceptnota voorgestelde plan jeugdhulp.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ